

PATRIMONI DOCUMENTAL DE LES GARRIGUES

El resultat de la nostra comunicació és presentar als lectors del llibre que fa servir aquest llibre un inventari de la diversitat dels documents que s'han trobat en diferents arxius del patrimoni documental de les Garrigues, amb l'objectiu de facilitar-ne la seva localització, en especial a aquelles persones interessades en el passat i posant-lo a l'abast de tots.

La presentació de la informació és en forma de fitxes, però en alguns casos s'han inclòs fotografies dels documents originals.

El treball ha estat possible gràcies a la col·laboració de moltes persones, especialment de l'Arxiver de l'Arxiu Històric Nacional de Madrid, Sr. Juan Carlos Rodríguez Cordero, i de l'Arxiver de l'Arxiu Històric Nacional de Catalunya, Sr. Joan Carles Ferrer.

EL PATRIMONI DOCUMENTAL DE LES GARRIGUES

JOSEP M. SANS GENÉ
ARBECA, TARDOR DE 1997

ARXIU HISTÓRIC NACIONAL (MADRID - SALAMANCA)

En la seva obra, el Sr. Sans Gené ha recopilat els documents que s'han trobat en els arxius històrics nacionals de Madrid i Salamanca, així com en els arxius històrics nacionals de Catalunya.

El llibre ha estat col·locat al fons de la biblioteca municipal en la secció de Sigilografia des del 1998.

EL PATRIMONI DOCUMENTAL
DE LES GARRIGUES

JOSEP M. BARRERA
1991

PATRIMONI DOCUMENTAL DE LES GARRIGUES

El propòsit de la nostra comunicació és presentar un extracte del projecte que fa temps que tenim entre mans: fer un inventari de la documentació històrica que es troba en diferents arxius del país per tal de facilitar-ne la seva localització i alhora l'estudi per a aquelles persones interessades a conèixer el seu passat i posar-lo a l'abast del públic.

La documentació de la majoria d'arxius públics està catalogada i és de fàcil accés, però en altres cal ser més pacients i anar a cercar-la en els llocs més rebuscats.

Farem una enumeració dels diferents arxius de fora de la comarca, en primer lloc, per passar després als que tenim prop de casa que, per increïble que sembli, a vegades són els més inaccessibles i amb més deplorable situació de conservació.

I. ARXIS FORANS

1. Arxius generals (estats i nacionals)

• ARXIU DE LA CORONA D'ARAGÓ

Conté molta documentació referent a la nostra comarca, especialment de la reconquesta, cartes de població senyoriuses, possessions, vendes i afers relacionats amb la corona com concessions reials... tot a la secció de cancelleria, batllia i reial patrimoni.

A la secció del Reial patrimoni, entre els processos moderns, n'hi ha 3 de les Borges Blanques, 3 de la Floresta, 3 de Juneda, 6 de l'Albi, 2 de Cervià, 3 de la Granadella, 3 d'Arbeca i 1 d'Escala Dei contra Castellans, Juneda i Puigverd; tots són de mitjans del segle XVIII.

Al fons de la Reial audiència hi ha diversos processos civils: 8 d'Arbeca, 6 de les Borges, 3 de Vinaixa, 1 de Cervià, 4 de l'Albi, 3 de la Granadella, 3 de l'Espluga Calba, 1 de Castellans, 6 de Juneda, 1 de Juncosa, 3 del Vilosell, 1 de la Pobla de Cérvoles i 1 de Puiggròs.

En la secció Clero hi ha un petit fons de Poblet com ara llevadors de Vinaixa i Fullea i un capbreu de Vinaixa de 1395.

I, per acabar, en la secció 7a. del gran Priorat de Catalunya de Sant Joan de Jerusalem es conserva molta documentació de la comanda de l'Espluga Calba del 1510 al 1820.

• ARCHIVO HISTÓRICO NACIONAL (MADRID-SALAMANCA)

En la secció Clero hi ha tota la documentació recollida després de la desamortització, amb un gran fons referent a Poblet i Escala Dei; part d'aquest fons ha estat microfilmada per l'Arxiu Nacional de Catalunya.

Hi ha una col·lecció de segells municipals en la secció de Sigiliografia des del segle passat.

Dins la secció del Consejo de Aragón hi ha també molta documentació dels diferents pobles de la comarca i també a la secció de la Inquisició.

A Salamanca, dins la secció Guerra civil, s'hi troba tota la documentació requisada a la Generalitat, actualment microfilmada a l'Arxiu Nacional de Catalunya, i la de partits polítics, sindicats i cooperatives.

• **ARXIU NACIONAL DE CATALUNYA (SANT CUGAT)**

El fons Ramon Arrufat i Arrufat de les Borges Blanques (inventari núm. 68) conté molta documentació de caire polític nacionalista, personal i també algun treball inèdit d'història dels pobles de la comarca; part de la seva biblioteca és a la Biblioteca Marquès d'Olivart de les Borges.

En el fons dels barons de Montsonís, recentment ingressat a l'Arxiu, hi ha cinc caixes de documentació històrica i patrimonial de l'Albi , Cervià i el Vilosell dels segles XVII i XVIII.

El fons Macià (inventari núm. 264) té fotografies i correspondència de diferents pobles de la comarca.

Amb suport de microfilm tenen la documentació de Salamanca de la Generalitat Republicana i la secció Clero del Archivo Histórico Nacional referent a Poblet i als segells municipals.

• **ARXIU HISTÒRIC DE LLEIDA**

Important fons notarial que descriurem quan parlem d'arxius notarians.

Hi ha el cadastre de 1716 dels pobles següents: l'Albagés, l'Albi, Fullea, la Pobla de Cérvoles, Puiggròs, el Soleràs i Tarrés.

• **ARXIU HISTÒRIC DE TARRAGONA**

Dins de l'Arxiu hi ha documentació que pot fer referència a les Garrigues, com ara la documentació notarial de Montblanc, notaries de la demarcació de Lleida, poca cosa, Comptadoria d'Hipoteques de Montblanc, Companyia de Calaf o Aragó, fons de la família Cortadellas i cartes del patrimoni del duc de Medinaceli.

• **ARXIU HISTÒRIC DE LA PAERIA**

Conté un gran fons de privilegis reials, butlles pontificies antigues i molta documentació de l'administració municipal, sobretot relacionada amb els pobles que pertanyien a la Paeria, Carrers de Lleida, com ara les Borges Blanques i Castellots part reial.

També té una riquíssima hemeroteca de diaris i revistes de la ciutat i comarques.

• ARXIU DE LA DIPUTACIÓ DE LLEIDA

Creat a començament del segle passat amb la constitució de Cadis, guarda una extensa documentació relacionada amb l'administració dels municipis: urbanisme, obres públiques, tasques agropecuàries, activitats culturals i del patrimoni artístic, serveis socials, ensenyament, recaptació de contribucions, allistaments i un llarg etc.

• INSTITUT D'ESTUDIS ILERDENCOS

Més que un arxiu és una biblioteca, però l'esmentem pel seu ric fons bibliogràfic antic, ric en monografies locals, i per la seva completa hemeroteca.

• FONS DE L'AUDIÈNCIA PROVINCIAL DE LLEIDA

No en coneixem el contingut ni el seu estat de conservació, però per un estudi recent emmagatzema molta documentació sobre responsabilitats polítiques, incautacions...

Caldria posar-lo a l'abast dels historiadors.

• INSTITUT MUNICIPAL D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Posseeix una important col·lecció de manuscrits, pamflets, devocions populars i un petit fons notarial, en el qual hi ha alguna cosa de la nostra comarca.

• ARXIU DE LA BIBLIOTECA DE CATALUNYA

Manuscrits, goigs, gravats, premsa i fulletons diversos, entre els quals n'hi ha d'Arbeca, la Granadella, estats dels Cardona, Poblet...

• INSTITUT CARTOGRÀFIC DE CATALUNYA

Guarda una col·lecció de mapes dels termes municipals dels anys vint, així com també plànols antics militars d'Arbeca, les Borges, Castellldans... També, igual que la Biblioteca de Catalunya -abans no ho hem esmentat-, té una rica mostra de fotografies de principi de segle dels nostres pobles.

• ARXIU GENERAL DEL TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA

Arxiu no gaire ben classificat però que té un petit fons de l'Audiència de Lleida dels anys quaranta sobre delictes econòmics.

• ARXIU DEL CANAL D'URGELL DE MOLLERUSSA

És important per a l'estudi de l'agricultura de la comarca en la zona regada pel canal; té documentació des de 1960 fins a l'actualitat.

2. Arxius notariais

Aquests arxius contenen documentació diversa generada per notaris i és molt rica en detalls. Algunes poblacions, excepte les Borges, van tenir notaria fins a l'any 1929. La majoria de documentació són plets, vendes, testaments, capítols, arrendaments, inventaris, etc.

• ARXIU HISTÒRIC DE LLEIDA

- L'Albi: 19 manuals de 1800 a 1848.
- Arbeca: 53 manuals de 1747 a 1879.
- Les Borges Blanques: 159 manuals de 1705 a 1876.
- La Granadella: 90 manuals de 1766 a 1876.
- El Vilosell: 30 manuals de 1572 a 1856.

És possible que hi hagi més documentació, però, segons la llei, per poder consultar els documents notariais han de passar cent anys.

• ARXIU DE PROTOCOLS DE BARCELONA

Molt ric en manuals notariais des del segle XIII, encara que la majoria són de Barcelona. Té un inventari de tots els notaris per anys i és de fàcil accés.

Hi ha molta documentació de les cases senyoriais, com ara els Cardona-Medinacelli, i de pobles com Arbeca, la Floresta, les Borges, Juneda, l'Esplugu Calba, la Granadella...

• ARXIU COMARCAL DE CERVERA

Guarda uns 65 manuals notariais de dos notaris de la vila d'Arbeca entre els anys 1615 a 1659.

Hi ha molta documentació dels notaris de Tàrrrega que treballaven per a l'administració Medinacelli a Catalunya els segles XVIII i XIX.

• ARXIU HISTÒRIC COMARCAL DE MONTBLANC

• ARXIU HISTÒRIC COMARCAL DE REUS

Ambdós arxius guarden important documentació notarial dels pobles del voltant, on era habitual que els notaris hi aixequessin escriptures, alguns a l'Arxiu Històric de Tarragona.

3. Arxius eclesiàstics

- **ARXIU CAPITULAR DE LLEIDA**
- **ARXIU DIOCESÀ DE LLEIDA**

Aquests dos arxius han de tenir molta documentació dels catorze pobles de la comarca que pertanyen al Bisbat de Lleida, però a hores d'ara se'ns ha fet del tot impossible esbrinar quina documentació hi ha de cada poble.

Totes les gestions realitzades fins ara han estat infructuoses i és llàstima que tot un patrimoni tant valuós estigui a mercès de la voluntat d'algun canonge incompetent i capriciós.

- **ARXIU HISTÒRIC ARXIDIOCESÀ DE TARRAGONA**

L'Arquebisbat de Tarragona en qüestions d'arxius està més bé, ben catalogat i accessible, amb molta documentació de les nou parròquies de la comarca que hi pertanyen.

Cal dir que l'arxiu fou iniciat pel cardenal Vidal i Barraquer l'any 1920, qui encomanà la tasca al seu primer arxiver, Mn. Capdevila, que l'any 1921 recollí la majoria de documentació dels pobles anterior al 1700 i així evità que molta es destruís en l'última guerra civil, a excepció de la de Vinaixa, que per gentilesa al seu rector, Mn. Ramon Palau, que la tenia ordenada i catalogada com pocs arxius a la seva època, restà a la parròquia amb tanta mala sort que fou cremada, i un cop acabada la guerra el senyor Toda entregà a Poblet les restes que en quedaven.

Per no allargar-ho gaire, donarem una llista de volums de cada poble amb els anys que comprenen.

Entre la documentació hi ha els llibres de registre parroquial, manuals notariaus, llibres de la parròquia, cofraries i documentació diversa; a l'arxiu ho tenen ben catalogat.

- L'Albi: 85 volums entre els anys 1243-1852.
- Arbeca: 117 volums entre els anys 1383-1853.
- Cervià: 12 volums entre els anys 1363-1742.
- L'Espluga Calba: 18 volums entre els anys 1573-1850.
- Fullella: 30 volums entre els anys 1425-1936.
- Els Omellons: inclòs dins l'Espluga Calba.
- La Pobla de Cérvoles: 38 volums entre els anys 1505-1799.
- Tarrés: 50 volums entre els anys 1412-1852.
- El Vilosell: 108 volums entre els anys 1302-1851.

- **ARXIU CAPITULAR DE TORTOSA**

No hem vist cap inventari però tenim constància que conté alguna documentació de la Granadella entre 1154 i 1476.

• ARXIU DEL MONESTIR DE POBLET

(Veure arxius patrimonials)

• ARXIU DEL MONESTIR DE SANTA MARIA DE VALLBONA DE LES MONGES

Encara que pel que fa a la documentació de l'Espluga Calba és patrimonial, ja que hi va pertànyer un segle (1251-1350), posseeix altra documentació de pobles com ara Arbeca, l'Albi, Juncosa....

• ARXIU DEL MONESTIR DE MONTSERRAT

Guarda documentació relacionada amb Arbeca i Juneda.

4. Arxius patrimonials

• ARXIU DUCAL DE MEDINACELI (SEVILLA)

Instal·lat fins fa poc a la Casa de Pilatos de Sevilla, era dels arxius privats més ben organitzats i de fàcil accés, encara que l'últim any La Fundació Casa Ducal de Medinaceli l'ha traslladat a l'Hospital Tavera de Toledo per tal de crear el Archivo Nacional de la Nobleza i, de moment, està tancat. Últimament la Generalitat de Catalunya n'ha microfilmant tot el fons de Catalunya; esperem que ben aviat el posaran a disposició del públic.

Cal dir que aquest arxiu va estar instal·lat al castell d'Arbeca de 1623 fins a la guerra dels segadors. És ric en documentació de les poblacions que pertanyien als Cardona-Medinaceli com Arbeca, la Floresta, Juneda i Castellans, però també per aquelles relacionades amb el comtat de Prades.

Sorprenentment, no hi ha a Sevilla gaire documentació del segle XVIII ni dels Cardona, ja que part de l'arxiu fou donat la dècada dels seixanta a una filla dels Medinaceli, Casilda I, duquessa de Cardona, que el conserva -això sembla- a Madrid, però és totalment inaccessible.

• ARXIU DEL MONESTIR DE POBLET

L'arxiu fou reorganitzat a partir dels anys 40 per Eduard Toda, que va entregar tot el que ell havia anat recollint. Actualment no sabem ben bé què hi ha al Monestir, però suposem que guarda força cosa, encara que, com hem dit abans, la major part de l'arxiu es troba a Madrid al Archivo Histórico Nacional. Últimament ens hem assabentat de l'ingrés a l'Arxiu Diocesà de Lleida -abans no n'hem fet esment- d'un centenar de pergamins procedents d'una donació que abracen del segle XIII al XVIII.

Les poblacions de les Garrigues que van estar sota el domini de Poblet foren: l'Albagés, Cervià, el Cogul, Fullella, Juncosa, els Omellons, la Pobla de Cérvoles, el Soleràs, Tarrés, els Torms, el Vilosell i Vinaixa.

Donarem constància que des de fa un temps es troba instal·lat a Poblet l'Arxiu del president Tarradellas, però fins passats uns anys no serà consultable.

• **ARXIU CASA GOMAR (BARCELONA)**

Té documentació de la Baronia de la Granadella.

• **ARXIU VIDAL I CARCER (BARCELONA)**

Té documentació dels marquesos de la Floresta i dels Montsuar de Puiggròs.

• **ARXIU DELS BARONS DE L'ALBI**

Com hem dit abans, tot el patrimoni dels Barons de l'Albi, senyors del Castell de Montsonís, està dipositat a l'Arxiu Nacional de Catalunya, a Sant Cugat.

Per acabar l'aparatat patrimonial i com hem citat en algun altre arxiu, la documentació de les poblacions que resten es troba:

- la de les Borges Blanques, a l'Arxiu de la Paeria de Lleida
- la de castelldans, a l'Archivo Histórico Nacional de Madrid, al fons Escala Dei
- la de l'Espluga Calba, a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, al fons Sant Joan de Jerusalem.

5. Arxius fotogràfics

En molts d'aquests arxius fotogràfics es conserven fotografies de començament de segle. En citarem alguns, i ressaltarem que l'Arxiu Bastardes és un dels més complets pel que fa a la comarca.

- Arxiu Bastardes
- Arxiu de la Biblioteca de Catalunya
- Arxiu Mas
- Arxiu de l'Institut d'Estudis Ilerdencs
- Arxiu Gavín
- Arxiu Nacional de Catalunya
- Col·legi d'Arquitectes de Lleida
- Institut Cartogràfic de Catalunya

Podríem parlar d'altres arxius, com ara el Militar de Segòvia i el d'Àvila, els de la Causa General a Madrid, el de Simancas, els dels ordes religiosos... i els privats, que són molts, però per la seva dificultat a poder-hi investigar i saber-ne el seu contingut esperem que vinguin temps millors i no es malmeti la documentació.

II. **ELS ARXIUS DE LA COMARCA**

En la primera part d'aquest treball hem fet un repàs als arxius de fora, ara parlarem de la situació en la nostra comarca i en primer lloc als arxius públics més notoris: els arxius municipals.

1. **Arxius municipals**

El que primer es pot constatar es la migradesa quant a antiguitat de la documentació conservada. Algun té fons antic, però la majoria custodien documentació d'ençà del segle passat i alguns són posteriors a l'última guerra Civil. Això només ho podem dir dels que hem vist, ja que alguns, amb l'excusa que no hi ha res, no ens han facilitat l'accés tot i que són públics.

Tenint en compte la gran quantitat de municipis, cal deduir que les pèrdues documentals han estat quantioses. Les causes d'aquestes pèrdues no solament han estat provocades pels conflictes bèl·lics, ja que nosaltres hem pogut constatar que, en gran part, la causa ha estat la despreocupació i la deixadesa envers el nostre patrimoni documental al llarg dels segles per part dels seus màxims responsables. També hem de dir que, de manera generalitzada, les condicions de conservació actuals d'aquests arxius són força deficientes i en molts casos lamentables; salvant comptades excepcions, no estan ordenats, la majoria no tenen inventari i, pel que sembla, pocs tenen consciència de saber el valor que posseeixen; per això se'ns fa incompreensible que des del Departament d'Arxius de la Generalitat no es faci complir la normativa.

Alguns ajuntaments, tres o quatre que han contestat els nostres successius requeriments fets a tots els de la comarca, diuen que no tenen res, que es va cremar o bé que no posseeixen cap inventari, encara que n'hi ha alguns que diuen que passats cinc o deu anys llencen la documentació; molts només conserven els llibres d'actes i els del registre civil; altres han fet obres i ho han venut per paper vell, i algun més descarat ha fet neteja i ho ha tirat a l'abocador municipal.

Segons les nostres referències, agrairíem qualsevol esmena. L'estat del nostre patrimoni públic més proper és:

A. Cremats o desapareguts fins a l'última Guerra Civil:

- Arbeca
- L'Albagés
- La Pobla de Cérvoles
- El Vilosell

Però de la Guerra ençà no sabem com estan.

B. Inventariats:

- **Arbeca**, a partir de 1939, però el conserven a les golfes empaquetat d'uns anys ençà.
- **Les Borges Blanques**, 2 o 3 documents del segle XVI i força documents des del 1700. També conserva els diaris locals.
- **Juneda**, llibres antics com ara el de Valies, els Mostassafos, concòrdies, possessions i gairebé tot des de mitjans del segle passat.
- **La Floresta**, des de la creació del poble a mitjans del segle XVIII.
- **L'Espluga Calba**, a partir del segle passat, l'estan ordenant.
- **L'Albi**, un dels més rics en documentació antiga, també està en procés d'ordenació.

Dels altres en tenim poques notícies. Alguns sembla que guarden documentació des del segle passat, però ignorem què:

- La Granadella
- El Cogul
- Granyena
- Cervià
- Castelldans
- Els Torms
- Juncosa
- Fulleda

I per acabar aquest trist panorama, assenyalarem el cas de Puiggròs, que es veu que està en mans d'un particular fora del poble.

2. Arxius parroquials

Com hem dit en parlar dels arxius eclesiàstics, els pobles del Bisbat de Tarragona conserven molta documentació anterior al 1700 al seu arxiu. Els del Bisbat de Lleida estan en situació més precària.

En aquests arxius sembla que es conserva més documentació que als municipals, però també sense ordenar i inventariar, i alguns, com passa als ajuntaments, només tenen el registre parroquial, i ara, amb la manca de sacerdots, alguns han estat traslladats a altres parròquies on resideix el rector, com ara és el cas de la Floresta, i això fa més difícil la seva consulta perquè la documentació cada cop és més lluny, com en els que estan fora de la comarca.

Situació d'algunes parròquies:

Arbeca. A partir de 1700 el registre és complet, però la restant documentació és esparsa, encara que conserva una carta de consagració de l'antiga església gòtica de 1448.

Les Borges Blanques. Potser és el registre més ric de tots, però està sense inventariar. Conté documentació des del segle XV, el registre des de 1523 i molts manuals notariais i altra documentació des de 1431.

Puiggròs. Conserva el registre i altra documentació des de 1790.

La Floresta. La seva documentació, inclosa en l'Arxiu Parroquial de les Borges, arranxa des de la creació del poble el segle XVIII; a més, té alguna cosa la societat recreativa La Victòria de Sant Martí de Maldà.

Cervià. Conserva registres des de 1799, a més de testaments, fundacions i confraries, com en la majoria d'arxius.

Altres foren cremats en l'última guerra, com ara el de l'Albagés, Juneda i Vinaixa, encara que d'aquest últim se salvà algun manuscrit de Mn. Palau, com *El rectorologi* de Vinaixa, l'Església de Vinaixa i l'Ermita de Sant Bonifaci.

D'altres, no en tenim notícies, però des d'aquestes planes fem una crida a tothom que ens pugui facilitar informació.

3. Altres arxius

• REGISTRE DE LA PROPIETAT

Fou creat el 1936 i reorganitzat el 1940. Conté informació de tots els pobles bastant més anterior. L'arxiu és públic però no el deixen consultar; per això, des d'aquesta tribuna demanem d'accedir-hi.

Ara anomenarem un seguit d'arxius que, pel seu caire de semiprivats, no sabem si tenen documentació, però caldria que la conservessin pel seu interès públic:

- cooperatives del camp i molins d'oli
- empreses, tallers, botigues...
- sindicats agraris i de treballadors
- partits polítics
- clubs esportius
- entitats i associacions culturals
- col·leccionistes i afeccionats
- cases pairals
- juntres d'aigües...

I, per acabar aquesta minsa aportació a la conservació i l'estudi de la documentació històrica de la comarca, voldríem demanar al Consell Comarcal que iniciés les gestions oportunes de cara a la creació d'un arxiu comarcal que, com en altres comarques, vetllés per tot el patrimoni documental de la nostra comarca i el posés a l'abast de tots els afeccionats i historiadors perquè puguin conèixer el passat dels nostres pobles i els puguem albirar un futur millor.

Hem recollit i exposat una síntesi del contingut dels nostres arxius, però la nostra intenció és arribar a publicar-ne un inventari complet. Per això, des d'aquestes pàgines, demanem a tothom que ens pugui facilitar informació de qualsevol arxiu, tant públic com privat, que es posi en contacte amb nosaltres a través del Consell Comarcal.

Josep M. Sans i Gené
Arbeca, tardor de 1997

BIBLIOGRAFIA

- Guia del Archivo de la Corona de Aragón.
- Guia d'Arxius Històrics de Catalunya. Generalitat de Catalunya. 6 volums publicats.
- Directori d'Arxius Històrics de Catalunya. Generalitat de Catalunya. 1989.
- La documentació de la Generalitat de Catalunya al Archivo Histórico Nacional, sección Guerra Civil. Generalitat de Catalunya, 1992.
- El fons President Macià de l'Arxiu Nacional de Catalunya. Generalitat de Catalunya, 1995.
- Archivo Histórico Provincial de Tarragona, 1979.
- Inventari dels llibres sacramentals de l'Arxiu Arxidiocesà de Tarragona. Generalitat de Catalunya, 1990.
- Inventari dels protocols notariais de l'Arxiu Arxidiocesà de Tarragona, Generalitat de Catalunya, 1987.
- Processos de l'Arxiu Arxidiocesà de Tarragona, vol. I, Generalitat de Catalunya, 1990.
- Catàleg de protocols notariais de Lleida, Fundació Noguera 1983.
- Catàleg de protocols de Cervera, fundació Noguera 1985.
- Els arxius municipals, normes bàsiques de classificació, Generalitat de Catalunya, 1982.
- Índice cronológico alfabético, Archivo General de Protocolos de Barcelona. Colegio not. de Barcelona, 1959, 3 vol.
- Guía de los archivos i bibliotecas de la Iglesia de España. Madrid, 1989.
- Llibre Blanc del Patrimoni Fotogràfic de Catalunya, Generalitat de Catalunya, 1996.
- Inventari de l'Arxiu del Monestir de Santa Maria de Vallbona. Generalitat de Catalunya, 1992.
- Els Pergamins Documentals, Pere Puig i Ustrell, Generalitat de Catalunya, 1995.
- Lligall núm. 11, Associació d'Arxivers de Catalunya, 1997.

3. Altres autors

(font del Arxius de la Comarca de Aragó)

• Guia d'Arxius Històrics de Catalunya, Generalitat de Catalunya, Generalitat de Catalunya, 1989.
* REGISTRE DE LA PROPIETAT

• Directori d'Arxius Històrics de Catalunya, Generalitat de Catalunya, 1989.
Fon creat el 1989 i actualitzat el 1991 i 1992.

• Guia d'Arxius Històrics de Catalunya, Generalitat de Catalunya, Generalitat de Catalunya, 1989.
Guia Civil, Generalitat de Catalunya, 1992.

• Guia d'Arxius Històrics de Catalunya, Generalitat de Catalunya, Generalitat de Catalunya, 1989.
Guia Civil, Generalitat de Catalunya, 1992.

• Arxius Històrics Provincials de Catalunya, 1989.
Arxius Històrics Provincials de Catalunya, 1989.

• Inventari dels llibres sacramentals de l'Arxiprestat de Tàrragona, Generalitat de Catalunya, 1990.

• Inventari dels protocols notariais de l'Arxiprestat de Tàrragona, Generalitat de Catalunya, 1987.

• Protocolos de l'Arxiprestat de Tàrragona, vol. I, Generalitat de Catalunya, 1990.

• Guia d'Arxius Històrics de Catalunya, Generalitat de Catalunya, Generalitat de Catalunya, 1989.
Guia Civil, Generalitat de Catalunya, 1992.

• Guia d'Arxius Històrics de Catalunya, Generalitat de Catalunya, Generalitat de Catalunya, 1989.
Guia Civil, Generalitat de Catalunya, 1992.

• Guia d'Arxius Històrics de Catalunya, Generalitat de Catalunya, Generalitat de Catalunya, 1989.
Guia Civil, Generalitat de Catalunya, 1992.

• Guia de los archivos e bibliotecas de la Iglesia de España, Madrid, 1988.

• Llibre Blanc del Patrimoni Fotogràfic de Catalunya, Generalitat de Catalunya, 1990.
Guia Civil, Generalitat de Catalunya, 1992.

• Guia d'Arxius Històrics de Catalunya, Generalitat de Catalunya, Generalitat de Catalunya, 1989.
Guia Civil, Generalitat de Catalunya, 1992.

• Els Patrimonis Documentals For Puj i Uvell, Generalitat de Catalunya, 1988.

• El llibre blanc del Patrimoni Fotogràfic de Catalunya, Generalitat de Catalunya, 1990.